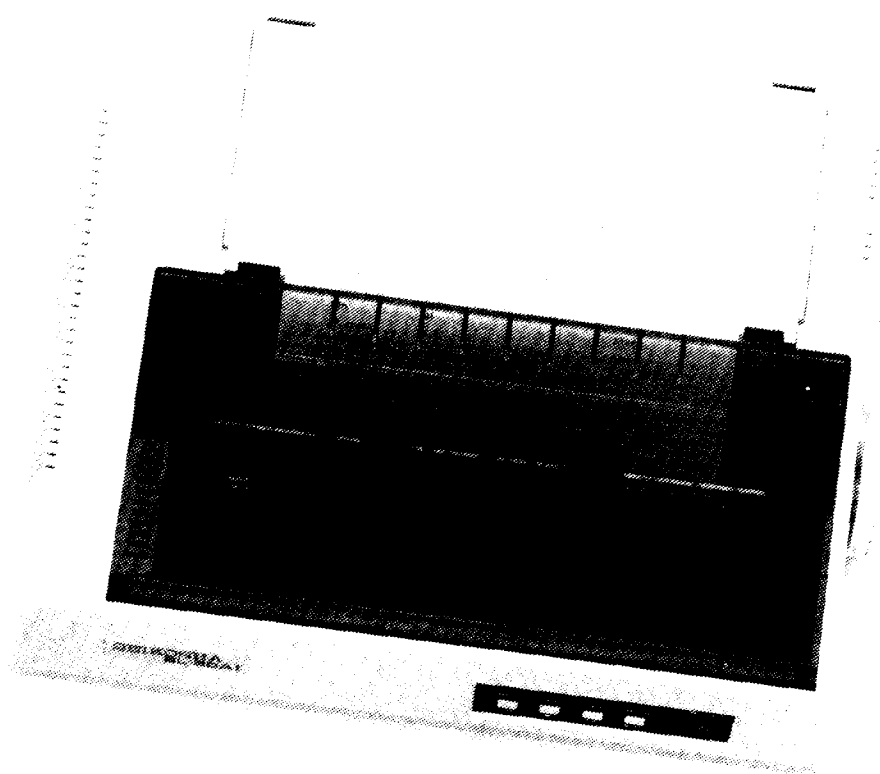

COMPUTER 17 COMPOSTEN

JUNI 1987

PRIS: 5,00 kr.

computernyt i nordjylland

SEIKOSHA

MEDLEMSBLAD FOR

SAMARBEJDENDE COMPUTERCLUBBER

AALBORG CCN

Formand: Gunnar Andersen
Agnetevej 1
9000 Aalborg
Telf.: 08 - 12 01 53

Næstform: Curt Hosny
Telf.: 08 - 15 92 62

Kasserer: Gunnar Andersen
Telf.: 08 - 12 01 53

Aalborg CCN holder møde i Niels
Ebbesensgade 24 hver tirsdag fra
kl. 19.00 til kl. ca. 22.

FREDERIKSHAVN CCN

Formand: Håkon Hansen
Skyttegade 5
9900 Frederikshavn
Telf.: 08 - 42 60 29

Kasserer: Flemming Olsen
Telf.: 08 - 42 05 00

Frederikshavn CCN afholder møder
i Skolegade 8 fra kl. 19.00 til
kl. 22.45. Mødedage er den 1. ons-
dag og den 3. mandag i hver måned.

BRØNDERSLEV CCN:

Formand: Knud Poulsen
Emil Reesens Kvarter 2
9700 Brønderslev
Telf.: 08 - 82 42 12

Næstform: Klaus Kristiansen
Telf.: 08 - 82 13 09

Kasserer: Søren Vejrum
Telf.: 08 - 82 56 45

Brønderslev CCN holder møde hver
onsdag kl. 19.00 til 22.00 på
Søndergades skole.

COMposten

Redaktør: Curt Hosny
Vejrholm 27
9220 Aalborg Øst
Telf.: 08 - 15 92 62

COMposten er et postomdelt medlems-
blad for de samarbejdende computer-
clubber i Nordjylland.
COMposten trykkes i 700 eksempla-
rer.

Deadline for COMposten nr. 18
20. august 1987

HJØRRING COMPUTER CLUB:

Formand: Claus Falk
Søndervang 32
9800 Hjørring
Telf.: 08 - 92 02 01

Næstform: Michael Weis
Telf.: 08 - 92 20 01

Kasserer: Michael Holst
Telf.: 08 - 92 50 04

HCC holder møde på Holmegaards
skolen, Norgesvej hver tirsdag
kl. 19.00 til 22.00

UNITED PERSONAL COMPUTERCLUB (UPC)

Formand: Niels Roland Svennekjær
Vilsundvej 117
9220 Aalborg Ø
Telf.: 08 - 15 45 05

Kasserer: Jan Gammelbo
Telf.: 08 - 15 66 34

UPC afholder møder hver torsdag

SÆBY DATAKLUB

Formand: Per Østergaard
Strandvænget 14
9300 Sæby
Telf.: 08 - 46 75 59

Næstform: Bent Sørensen
Telf.: 08 - 46 35 47

Kasserer: Michael Jensen
Telf.: 08 - 46 44 22

Sæby Dataklub holder møder på Sæby
Privatskole hver anden tirsdag

INDHOLD:

Adresselister	2
Redaktørens spalter	3
DISKETTEN (køb/salg/bytte)	6
Printer test: SEIKOSHA 80	7
ASCII tegnsforvirring	9
Løst og Fast	17
Bog anmeldelser	19
AMIGA tilbehør	23
Olivetti følger med!	25

COMposten's girokonto 3 42 47 15
bedes venligst benyttet ved beta-
ling af annoncer og abonnementer.
Husk afsender adresse!

REDAKTØRENS SPALTER

Kære Læsere!

Nu er sommerferien over os, men i skal alligevel have en nyt nummer af COMposten - det er allerede ret længe siden, der sidst var et blad i din postkasse.

Der er en årsag til dette!

ØKONOMISKE VANSKELIGHEDER:

COMposten har haft problemer med det økonomiske fordi, der ikke har været tegnet annoncer til COMposten fra lokalklubberne, sådan som blev aftalt ved COMposten's start.

Der vil derfor blive mulighed for, at de enkelte klubber fremover kan betale sig fra denne gamle aftale, mod at der svares et beløb på

kr. 35.-

årligt for hvert medlem, som skal have COMposten tilsendt.

Sæby Dataklub har således allerede fra begyndelsen vedtaget denne ordning.

Da CCN Aalborg ikke længere har det økonomiske grundlagt for at betale det underskud COMposten hidtil har givet, så er det aftalt, at redaktøren fremover alene skal have det økonomiske ansvar.

NY ABONNEMENTSORDNING:

Her er det så, at en nye ordning kommer ind.

Det bliver fremover op til de enkelte klubber at afgøre, om de stadig vil have sendt COMposten til deres medlemmer.

Såfremt klubbestyrelsen beslutter, at medlemmerne IKKE skal have COMposten, så kan det enkelte medlem bestille COMposten direkte hos redaktionen ved at fremsende kr. 35.- sammen med navn og adresse.

Dette tilbud gælder også til personer, som ikke er medlem af de samarbejdende computer klubber.

Det skal ikke være tvivl om, at dette er et meget fordelagtigt tilbud for såvel klubberne som medlemmerne, idet klubberne hver måned (undtaget i ferierne) vil få lejlighed til at få sendt næste måneds mødeprogram ud til medlemmerne. Medlemmerne kan på den anden side hele tiden holde sig a'jour med hvad der foregår i deres klub, således at det enkelte medlem kan tilrettelægge sine mødeaftener efter evt. emner af interesse.

Samtidig vil jeg gøre opmærksom på, at portoen alene for de 10 numre om året andrager kr. 28,00 - nemlig 10 gange kr. 2,80. Der er således kun kr. 0,70 tilbage til afholdelse af trykudgifter m.m. pr. blad.

Selvfølgeligt vil nogle af disse omkostninger blive dækket ind af annoncer, men det ER et meget favorabelt tilbud, som jeg håber de enkelte klubber vil acceptere.

STADIG ET KLUBBLAD.

Selv om disse nyordninger allerede er trådt i kraft, så vil COMposten

også i fremtiden have spalteplass til rådighed for såvel abonnenter, som bestyrelserne i de tilsluttede klubber - og der er tale om spalteplass, der IKKE skal betales for.

NYE RUBRIKKER.

Samtidig med denne nyordning, vil der komme nye spalter, hvoraf én vil blive kaldt **DISKETTEN** og opfylde et længe næret ønske fra vore læsere, nemlig en rubrik med:

KØB/SALG/BYTT

DISKETTEN er en spalte, som frit og uden vederlag kan benyttes af læserne.

I spalten optages annoncer om hard- og software, som læserne vil sælge eller bytte bort.

Spalten kan selvfølgelig også benyttes af læsere, som ønsker at købe en ny printer eller lign.

Der er kun én begrænsning; Der må ikke annonceres med **PIRATKOPIER!**

NYE KLUBBER MED I COMposten!

Det er min tanke - som allerede tidligere nævnt, at **COMposten** skal udvides til også at være medlemsblad for andre klubber, end de allerede tilsluttede.

Et sådant samarbejde vil være til fordel for **ALLE** parter, idet de nye klubber vil få et medlemsblad, som er meget billigere end de selv kan fremstille det. De læsere, som allerede er med i samarbejdet, vil få flere indslag - og dermed et større og mere interessant blad.

COMposten og Fremtiden?

For at **COMposten** kan opfylde sine løfter om at udkomme 10 gange årligt, så vil **COMposten** i resten af året udkomme hver 4. uge.

COMposten vil også i de kommende numre bringe artikler og anmeldelser i lighed med tidligere numre.

Samtidig vil **COMposten** være åben for ønsker om evt. ændringer/udvidelser af emnerne fra bladets læsere.

Idag er **COMposten** et godt blad - men det gør jo ikke noget, at bla-

det bliver endnu bedre - og her kan læserne selv hjælpe til ved at give tips og ønsker til redaktionen.

NYE TAKTER:

Da der allerede er flere af læserne, der har anskaffet sig en **AMIGA** - og der er endnu flere, der har denne på ønskesedlen - vil stoffet omkring **AMIGA**'erne blive udvidet betydeligt.

Såfremt det er muligt, vil stoffet også blive udvidet med andre computermærker end dem, **COMposten** hidtil har beskæftiget sig med.

Der skulle således være lagt op til, at **COMposten** også i fremtiden vil blive et godt og læseværdigt medlemsblad.

BILLIGT - BILLIGT!

Som noget helt nyt, vil læserne i fremtiden få lejlighed til at indkøbe soft- og hardware med rabat gennem **COMposten's** indkøbsforening, der vil bestræbe sig på, at tilbyde læserne de billigst mulige priser.

En sådan form for 'forretning' kan selvfølgelig kun tilbydes til læsere, som er medlem af en af de samarbejdende computerklubber, altså en af de klubber, som er nævnt på side 2 i **COMposten**.

Da indkøbsforeningen ikke vil have noget varelager, kan der ikke oplyses priser her og nu, men du kan altid ringe på 08 - 15 92 62 og få en sludder om, hvad du ønsker.

Vi håber vore læsere vil benytte sig af denne mulighed til at få suppleret deres behov for printere, nye maskiner og lignende.

Varerne vil blive indkøbt gennem vore annoncører og andre forretningsforbindelser.

DATA '87 i AALBORG:

Som det sikkert vil være de fleste læsere bekendt, så blev der i tidsrummet fra den 15. til 17. maj afholdt en computerudstilling i Aalborgshallen.

Det var en succes, som sikkert vil blive gentaget til næste år.

DATA '87 i AALBORG havde den store glæde, at være den første udstil-

ling i Danmark, hvor publikum kunne se den nye IBM-serie, PS/2. Der var da også mange mennesker, der flokkedes omkring de nye IBM maskiner, hvoraf DATA '87 i AALBORG kunne vise de 2 første modeller i serien, selv om 50'eren først blev frigivet til forhandlerne i ugen efter udstillingen.

COMMODORE havde en stor stand på DATA '87 i AALBORG, hvor de viste AMIGA 500 og 2000 med alt det nye tilbehør.

DATA '87 i AALBORG var anlagt på, at også den professionelle bruger af computere, skulle have noget at se på, hvorfor der var en hel del udstillere, som havde mere avanceret PC-udstyr på standen.

DATA '87 i AALBORG vil blive gentaget i 1988 under navnet:

DATA '88 i AALBORG

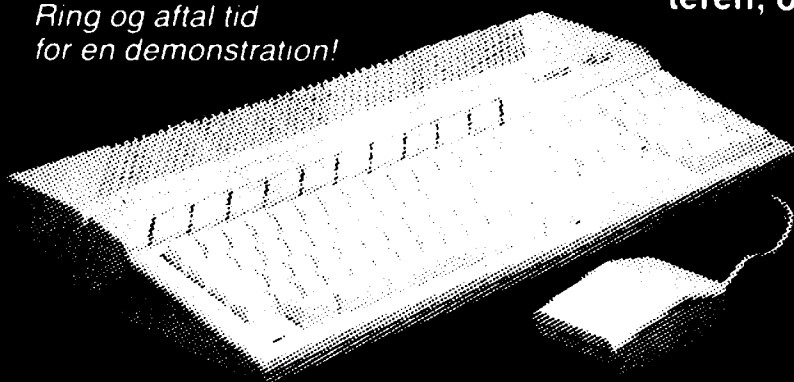
og forhåbentligt vil Aalborghallen i 1988 blive rammen omkring endnu større deltagelse af udstillere end DATA '87 i AALBORG kunne opvise, ligesom vi håber på endnu flere besøgende.

Som du vil se af ovenstående, er der nu lagt op til mange nye aktiviteter for COMposten's læsere og det er vort håb, at disse aktiviteter vil animere vore læsere til at skaffe flere klubber med i samarbejdet omkring COMposten, således at COMposten også fremover vil være et godt medlemsblad, der kan give sine læsere de sidste nye oplysninger omkring aktuelt stof for computerbrugere, samt aktuelle informationer fra klubberne.

Oplev ATARI 520 Personal Computer

udstyret med 24-spors STEINBERG midi-studie-program. Vi har computeren, og forhandler STEINBERG-programmerne.

*Ring og aftal tid
for en demonstration!*

Atari 520,
disktestation,
mus og monitor med
640x400 punkter:

9.995,-

excl moms

Hobrovej 347 - Aalborg
Tlf. 08 18 52 00

DISKETTEN - KØB - SALG - BYTTE

DISKETTEN

Dette er COMpostens nye rubrik, som jeg håber læserne vil benytte sig af med behørigt hensyn til gældende lovgivning omkring 'piratkopier' m.m.

Alle abonnenter på COMposten vil kunne få optaget en gratis annonce i denne rubrik ved at skrive et par ord til

COMposten
Vejrholm 27
9220 Aalborg Ø

Husk KUN skriftlig henvendelse.

SÆLGES:

128'er Programmer Reference Guide Kr. 100.-
Den store floppyhåndbog Kr. 100.-
COMAL 80 med disk og modul Kr. 250.-
Brugervejledning C=16/Plus Kr. 25.-
CalcResult Advanced Kr. 700.-
CalcResult i praktikken kr. 100.-
The Power of CalcResult Kr. 100.-
Power Cartridge Kr. 250.-
Neue Möglichkeiten mit dem Commodore 64/128 Kr. 125.-
QuickByte 2 Eprombrænder kr. 700.-
System Guide 128 Kr. 50.-
Basic med Commodore 64 Kr. 75.-
Comal 80 og Piccoline Kr. 75.-
Vizawrite 64 m/modul & man Kr. 300.-
C=64 Assembler AST 6440 Kr. 250.-
ditto m/manual Kr. 300.-
C=64 manual (engelsk) Kr. 25.-
A Pockethandbook for C=64 Kr. 50.-

Da dette er første gang denne rubrik fremkommer i COMposten, så skal evt. købere henvende sig direkte til:

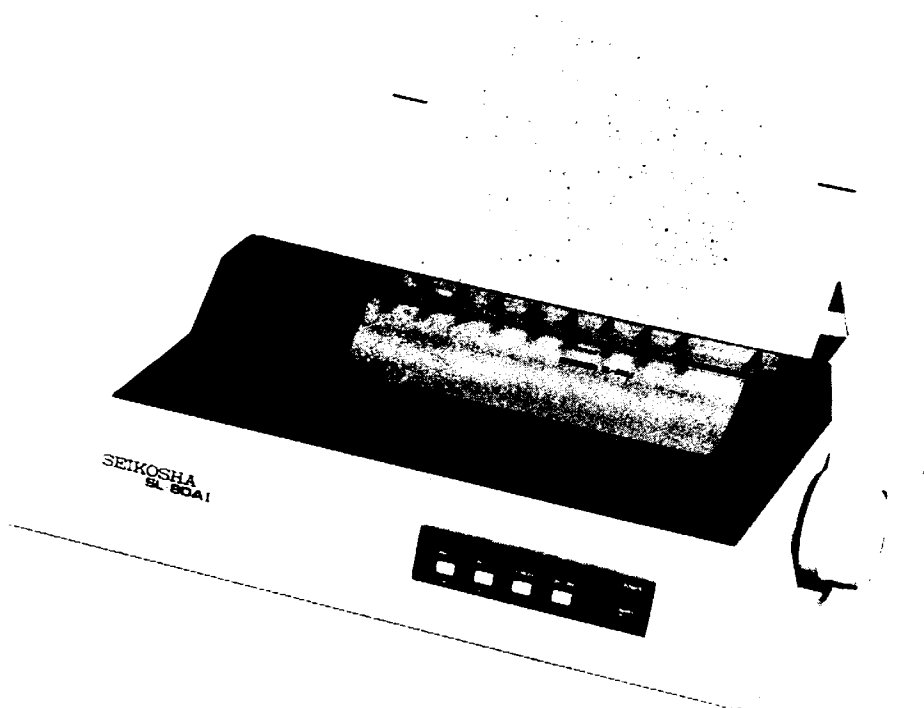
COMposten
Vejrholm 27
9220 Aalborg Ø

såfremt de ønsker at købe noget af tilbudte ting.

Fremover vil der være navn og adresse evt. telefonnummer ved hver annonce, idet bliver for vanskeligt at holde rede på, hvad der tilhører hvem, hvis der kommer lige så mange annoncer i fremtiden.

C=64 manual (dansk)	Kr. 50.-
1541 manual (dansk)	Kr. 25.-
ditto (engelsk)	Kr. 25.-
1571 manual (dansk)	Kr. 50.-
Merlin Interface C+ m/man.	Kr. 700.-
Manual til Prologic	Kr. 25.-
256 Kb promudvidelse	Kr. 500.-
Turbo 40/50 manual	Kr. 25.-
Turbo 2000 manual	Kr. 10.-
4-dobbelt motherbordudvidelse m/plads til 4 moduler	Kr. 300.-
SpeedDOS Plus - loader 30 gange normalhastigheden til 2 diskettestationer	Kr. 750.-
Manual til Vinter Games	Kr. 5.-
Manual til Impos. Mission	Kr. 5.-
The Last One m/dongle	Kr. 200.-
Foreningskartotek C=4730	Kr. 100.-
Håndbog for Hackere (kopi)	Kr. 100.-
C=64 Bonus Pack	Kr. 50.-
Zork III m/manual	Kr. 50.-
OXFORD PASCAL C=64 m/man.	Kr. 100.-
VIC 20 (i orden)	Kr. 300.-
Marathon incl. udvidelse	Kr. 200.-
Multitech Micro-Professor med alle manualer	Kr. 200.-
Skærmkabel til 128/64 med omstillere	Kr. 50.-
Desuden Superbase 64, Textomat Plus, 64'er Doctor, Flere årgange af RUN i engelsk, dansk og tysk udgave. AHOY, Happy Computer, Chip, 64'er, COMMODORE Buyers Guide m.fl. Pris 5.- og 10.- pr. stk. 64'er Sonderheft, 128'er Sonderheft og 68000 Sonderheft	Kr. 20.- pr. stk.
Brugte disketter	kr. 5.- pr. stk.

24 nåls printere.

Lyd- svag 24 nåls prin- ter

Test af 24-nåls printere

I de følgende numre af COMposten vil der blive bragt omtale af forskellige 24 nåls printere - printere, som er i stand til at skrive LQ (letter quality = brevkvalitet) i modsætning til den hidtil kendte standard NLQ (near letter quality = næsten brevkvalitet).

Den første test er af SEIKOSHA SL 80. Senere kommer en test af bl.a. NEC 6 og STAR 24.

Artikelserien rundes af med en sammenlignende test.

Generelt

SEIKOSHA SL 80 er en meget lydsvag printer, hvilket den altid har haft ry for at være. Den er født med en Centronic port, og nålene er placeret i 2 rækker med 12 nåle i hver. Printbilledet er så pænt, at det næsten ikke er til at skelne fra en skrivemaskine.

SEIKOSHA printeren ligger i den laveste ende af 24-nåls prisklassen eller under 6.000.-. Fra importørens side er forhandleren ikke bundet af en fast udsalgspris, hvorfor man sikkert kan købe denne fortræffelige printer til omkring de fem et halvt tusinde kroner.

Grafikopløsningen kan blive så god som 1920 dots per linie.

Ved hjælp af sindrige kommandoer - eller ved at stille på dipswitch, kan SEIKOSHA SL 80 skrive, 1: Draft Pica, 2: Draft Elite, 3: Draft condensed Elite, 4: Draft condensed Pica, 5: LQ Pica, 6: LQ Elite, 7: Draft Italic Pica, 8: Draft Italic Elite, 9: Draft Condensed Italic Elite, 10: Draft Condensed Italic Pica, 11: LQ Italic Pica, 12: LQ Italic Elite og 13: proportional-skrift.

Der er ingen større besværligheder med indstillingen til skrivning af

danske bogstaver, ligesom man kan vælge fransk, spansk, svensk og tysk skrift.

Maskinen understøtter Standard ASCII-karaktersæt, samt IBM karaktersæt 1 og 2.

I LQ benyttes 36 x 17 punkter og i draft (hurtigskrift) 12 x 17 punkter, hvilket giver en særdeles pæn skrift også i draft-mode.

Der bydes på mange specialfunktioner, hvoraf jeg her vil fremhæve halvautomatisk papirfremføring - en stor fordel, hvis man benytter enkeltark - marginsætning ved hjælp en kombineret brug af betjeningsknapperne på forsiden af printerens - man kan således sikre, at der printes midt på papiret, uden at man skal ind i dokumentet for at rette margin - 16 KByte buffer (hukommelse) og 2 KByte RAM, der står til rådighed for den, som selv vil definere sine egne bogstaver eller loco.

Printeren leveres standard med en pin-traktor og en enkeltarksføder, der styrer papiret på en sikker måde.

Manualen er på 157 sider og på sædvanlig grundig japansk maner føres man sikkert frem gennem printerens mange faciliteter.

Desværre er den skrevet på engelsk og japanere, der skriver engelsk, gør det helst på en meget omstæn-

delig måde. Det er absolut ikke engelsk for nybegyndere, men INTET er overladt til tilfældighederne. For så at være sikker (du ved både livrem og seler!), så er der et afsnit med 'troubleshooting' (problemløsninger). Iøvrigt er manualen gennemillustreret med fine tegninger, og alle funktioner er stillet op i let forståelige skemaer, således at også den, som ikke forstår engelsk let kan finde frem til den indstilling, han ønsker af maskinen.

Selvfølgelig ville en dansk manual være at foretrække, men den danske importør, C. C. Data, Nybrovej 99, 2820 Gentofte, Telf.: 02 - 87 77 00, har sikker ment, at det ikke er nødvendigt med en oversættelse p.gr.a. den gennemdokumenterede manual.

SEIKOSHA SL 80AI er helt sikkert et godt køb for den, som sætte pris på en smuk skrift og grafik og samtidig ikke har det helt store printerbehov.

Hastigheden er ikke særlig stor målt efter nutidens krav, idet SEIKOSHA SL 80AI kun byder på 135 bogstaver i sekundet i draft og 54 bogstaver i sekundet i LQ skrift.

Med den nye SEIKOSHA SL 80 lever japanerne stadig op til sit ry som fabrikanter af særdeles gode printere.

COMposten nr. 18 vil bringe
masser af nyheder til

A M I G A'erne

med test eller omtale af

S P I L og PROGRAMMER

Glød dig til næste nummer af
COMposten
som allerede kommer om 4 uger

ASCII-tegnsæts forvirring!

Bits og bytes.

Den almindelige bruger af PC'ere er mange gange ikke helt klar over forskellen mellem 7 og 8 bits tegnsættene.

I en computer skal alle informationer udtrykkes ved hjælp af to tilstande: 0 eller 1 eller sagt på en anden måde tændt eller slukket for styrestrømmen.

En information, som har een af disse tilstande kaldes en bit.

For at 'sproget' til en computer kan være tilstrækkeligt stort, må disse 0'er og 1'ere sættes sammen i længere enheder, der kaldes bytes.

I modsætning til vort kendte 10-tals system, udtrykker en bit sig i et to-tals system, det såkaldte binære talsystem.

10-tals system benyttes sig af 10 forskellige tal (0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 og 9), hvor det binære talsystem kun har 2 værdier (0 og 1).

I computerens barndom kunne man 'tale' med computeren ved hjælp af bl.a. det binære sprog.

ASCII-tegnsættet.

Imidlertid er der siden hen opfundet 'hjælpe-sprog', hvoraf vi her skal se på ASCII, der står for American Standard Code for Information Interchange = amerikansk standard kode for informations udveksling. ASCII ligger i en af de små sorte 'lakridser' i computeren og er en samling skematiske oplysninger, der fungerer som en slags tolk fra vore normale bogstaver til computerens binære sprog. 'Lakridsen' kaldes for en tegn-generator. Alle bogstaver og tegn har en speciel værdi, som er indlagt i skemaet, der kaldes et ASCII-skema eller ASCII formatet.

Amerikansk egoisme.

Da det var amerikanerne, der kom først med computerne og ASCII-værdierne, tog man kun hensyn til de tal, bogstaver og tegn, som blev

benyttet i Amerika på det tidspunkt, hvor skemaet blev fastlagt. ASCII standarden blev således fastlagt med 128 forskellige tegn, der blev indkodet på de første 7 bits - den 8. ende bits var altid 0. Der var således ikke medtaget værdier for vore hjemlige Æ - Ø og Å.

Denne udeladelse af det danske alfabet var - og er - til stor gene for de danske brugere af programmer, der er udviklede af engelsktalende programmører, idet programmerne - hvis de er oversat til dansk - bruger firkantede (-[]-) eller 'krøllede' (-{ }-) parenteser i stedet for vore Æ og Å.

Med computerens udbredelse til hele verden er der blevet brug for andre tegn end de engelske - her tænkes ikke blot på vore egne Æ Ø og Å, men også på tyskernes ä, ö og ü for slet ikke at nævne de franske û, ç, og spanske ñ og ñ for blot at vise nogle af de mange europæiske tegnmuligheder.

Internationale problemer.

For at komme over disse internationale problemer, blev der først lavet specielle ASCII værdier for de enkelte lande, som havde brug for særlige tegn.

ANNONCEPRISER:

1/1 side	Kr. 350.-
1/2 side	Kr. 185.-
1/4 side	Kr. 100.-
1/8 side	Kr. 60.-

Alle priser er excl. moms og baseret på reproklart materiale fra annoncøren

Kig en gang på forskellen mellem den amerikanske ASCII 7-bits tabel (fig 1)

	0	16	32	48	64	80	96	112
0	0	1	2	3	4	5	6	7
0	0	1	2	3	4	5	6	7
1	0	1	2	3	4	5	6	7
2	0	1	2	3	4	5	6	7
3	0	1	2	3	4	5	6	7
4	0	1	2	3	4	5	6	7
5	0	1	2	3	4	5	6	7
6	0	1	2	3	4	5	6	7
7	0	1	2	3	4	5	6	7
8	0	1	2	3	4	5	6	7
9	0	1	2	3	4	5	6	7
10	A	B	C	D	E	F	G	H
11	I	J	K	L	M	N	O	P
12	Q	R	S	T	U	V	W	X
13	Y	Z	[	\	^	_	`	a
14	b	c	d	e	f	g	h	i
15	j	k	l	m	n	o	p	q

fig. 1

og den danske (fig. 2).

	0	16	32	48	64	80	96	112
0	0	1	2	3	4	5	6	7
0	0	1	2	3	4	5	6	7
1	0	1	2	3	4	5	6	7
2	0	1	2	3	4	5	6	7
3	0	1	2	3	4	5	6	7
4	0	1	2	3	4	5	6	7
5	0	1	2	3	4	5	6	7
6	0	1	2	3	4	5	6	7
7	0	1	2	3	4	5	6	7
8	0	1	2	3	4	5	6	7
9	0	1	2	3	4	5	6	7
10	A	B	C	D	E	F	G	H
11	I	J	K	L	M	N	O	P
12	Q	R	S	T	U	V	W	X
13	Y	Z	[	\	^	_	`	a
14	b	c	d	e	f	g	h	i
15	j	k	l	m	n	o	p	q

fig. 2

Begge skemaer blev lagt i samme tegngenerator, hvor man så kunne skifte fra det ene til det andet ved hjælp af [CTRL] 1 og [CTRL] 2. Dette fænomen optræder stadig på mange maskiner.

Man havde hidtil kun benyttet 7 betydende bits i en byte, hvor den 8.ende altid var et nul, hvilket gav 128 mulige tegn.

IBM fandt ud af, at hvis man udnyttede den sidste 8.ende bit, kunne ASCII-systemet udvides til det dob-

-belte, blot ved at give den 8.ende bit et 1-tal - 'IBM extended ASCII' så dagens lys!

	0	16	32	48	64	80	96	112	128	144	160	176	192	208	224	240
0	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	A	B	C	D	E	F
0	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	A	B	C	D	E	F
1	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	A	B	C	D	E	F
2	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	A	B	C	D	E	F
3	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	A	B	C	D	E	F
4	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	A	B	C	D	E	F
5	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	A	B	C	D	E	F
6	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	A	B	C	D	E	F
7	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	A	B	C	D	E	F
8	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	A	B	C	D	E	F
9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	A	B	C	D	E	F
10	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P
11	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z	[	\	^	_	`	a
12	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	q
13	r	s	t	u	v	w	x	y	z	{		~				
14																
15	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U

fig. 3

Ved således at definere skemaet med 8 bits, opnåede man at kunne have 256 karakterer i ASCII-tegnsettet, der samtidig med, at alle de nationale tegn blev medtaget, blev forøget med de græske bogstaver, der jo benyttes ikke alene af grækerne, men også af arkitekter og ingeniører, når de skal skrive formler på udregninger m.m.

Med indførelsen af dette nye system skulle man tro, at alle problemerne var overstået, men dette skulle vise sig ikke at være tilfældet.

Sendrægtige Softwarefabrikanter.

Softwarefabrikanterne (englændere og amerikanere) var ikke i første omgang indstillet på at anerkende, at der eksisterede en anden verden end den engelsktalende. De var således ikke indstillet på at ændre deres software til det europæiske marked ved at indføre 8-bits ASCII-systemet.

Dette betød, at man for mange PC'eres vedkommende måtte have en ny tegn-generator, hvor Æ, Ø og Å var placeret to forskellige steder i tegn-generatoren. På trods af, at PC'eren's tegn-generator indeholdt den nye 8-bits ASCII, var programmerne kun i stand til at benytte de første 128 tegn. Slutbrugerne havde

altså ikke nogen nytte af det udvidede ASCII-tegnsæt i første omgang.

Efterhånden som der blev udviklet nye programmer, blev det nye ASCII-tegnsæt brugt, og det varede da heller ikke længe, før de allerede eksisterende programmer blev

oversat' til også at kunne benytte det udvidede ASCII-tegnsæt.

Nye problemer.

Det næste problem var keyboard'et eller tastaturet. Der var jo ikke 256 taster! Dette problem kan løses rent software mæssigt i selve programmet - eller man kan købe sig et specielt program (hvis man ikke selv er i stand til at lave sit eget program), der sætter brugeren i stand til at konfigurere sit tastatur til det foreliggende formål.

Hver fabrikant sit tegnsæt!

Nu skal ingen tro, at træerne er ved at gro ind i himlen!

For at gøre det rigtigt indviklet, så findes der flere forskellige 'afarter' af ASCII, idet flere computerfabrikanter ikke vil være med på IBM's vogn - man har lavet sit eget ASCII-tegnsæt. Her skal nævnes bl.a. COMMODORE, der benytter en speciel udgave af ASCII til 64'eren med 191 tegn, hvoraf ca. 60 er specielle grafiktegn.

Nye muligheder.

For nu at gøre forvirringen total, så er der kommet chips på markedet, som benytter 16 bits format (80286) og 32 bits format (80386).

Heldigvis - for den 'almindelige' bruger, kan disse nye CPU'ere også benytte det gængse ASCII-tegnsæt.

Et nyt kommandosæt for 80286 og 80386 er under udvikling og forventes på markedet i løbet af efteråret. For IBM's vedkommende under betegnelsen OS/2 (operation system 2), men der kan helt sikkert forventes tilsvarende operativ systemer fra andre af de store software firmaer.

Der er endnu ikke udviklet programmer til disse hurtige processorer. De første programmer forventes ikke på markedet det første årstid, men når de kommer, så kommer der virkelig fart over feltet i programmeres afviklingshastighed.

EXPRESS PC 640 Kb

NYHED

Specifikationer:

- 640 Kb intern lager.
- Multifunktionsboard med real time clock.
- Farvegrafik kort.
- Operativsystem MS/DOS 2.11.

KOMPLET PC-ANLÆG KUN 12.130,-

Printer leveres til priser fra 3.275,-

EXPRESS kører under det kompatible operativsystem.

MS/DOS 2,11

hvertil der findes markedets største udbud af danske programmer til ethvert formål indenfor administrative opgaver:

- Finansregnskab.
- Debitorregnskab.
- Kreditorregnskab.
- Fakturering.
- Tekstbehandling, etc.

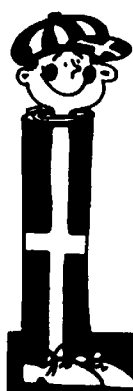
- Programmering GW-Basic.
- 2 stk. 360 Kb diskette enheder.
- Dataskærm 25 linier à 80 tegn.
- Dansk tastatur.
- kan også leveres med 10 Mb hard-disk.

Østeraagade 27 - 9000 Aalborg

NORDJYSK EDB CENTER

08 13 57 88

MIDT-VEST KIOSKEN

Hanne Attrup-Thomsen

Kastetvej 50

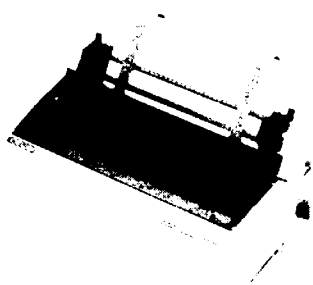
9000 Aalborg

Telf. 08 12 59 17

Din
kiosk

LARS KRULL

præsenterer

CITIZEN 120D

CITIZEN 120D er en EPSON FX-8X kompatibel DOT MATRIX printer med NLQ i en 9 x 18 matrix, og er derfor velegnet til tekstbehandling. CITIZEN 120D har 4 KB buffer, og leveres med interface som kan stilles til IBM-PC/Centronics. Printeren leveres selvfølgelig med dansk tegnsæt og traktor drev. På dette produkt giver vi 2 års garanti.

CITIZEN 120D koster kun kr.

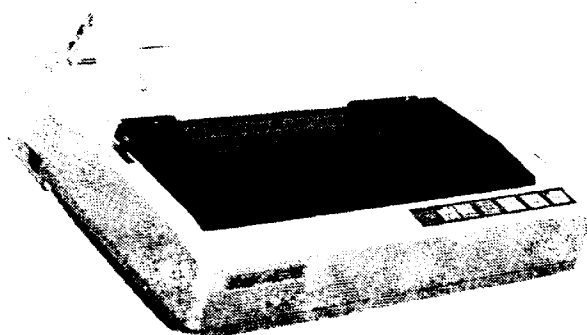
2995,-

STAR NL 10

Robust og driftssikker matrix-printer. 11 internationale tegnsæt. NLQ og grafik. Lækkert design med brugervenlig frontbetjening. 120 cps. STAR NL-10 leveres til IBM-PC, Centronics og Commodore.

STAR NL-10
koster kun kr.

4495,-

MAXELL CF-2, 3" - 10 stk. kr. 495,00
 3½" DSDD Neutral - 10 stk. kr. 295,00
 5¼" DSDD Neutral - 10 stk. kr. 99,95
 IBM-PC/Centronics printerkabel . . . kr. 159,00
 Diskbox til 100 stk. 5¼" m. lås kr. 129,95
 VI SENDER OVERALT - Forhandlere velkomne
 ALLE PRISER INCL. MOMS og 1 års garanti.

Lars Krull

Pallisdam 12, DK-9430 Vadum . Telefon 08-27 12 31

JOYSTICK

Medalist.....	kr.	57,00
Quick Shot II.....	kr.	63,00
Quick Shot II+.....	kr.	139,00
Quick Shot turbo.....	kr.	139,00
Turbo pro.....	kr.	139,00
Joystar.....	kr.	139,00
Konix Speedking.....	kr.	135,00

DISKETTER

10 stk. 5.25" ds/dd.....	kr.	59,00
10 stk. 5.25" ds/dd farvet.....	kr.	79,00
10 stk. 3" 2CF Maxell.....	kr.	375,00

UNIK SOFTWARE

Kastetvej 49 9000 Aalborg
Tlf. 08-130144

Autoriseret Commodore forhandler

High grade VIDEO-BÅND VHS

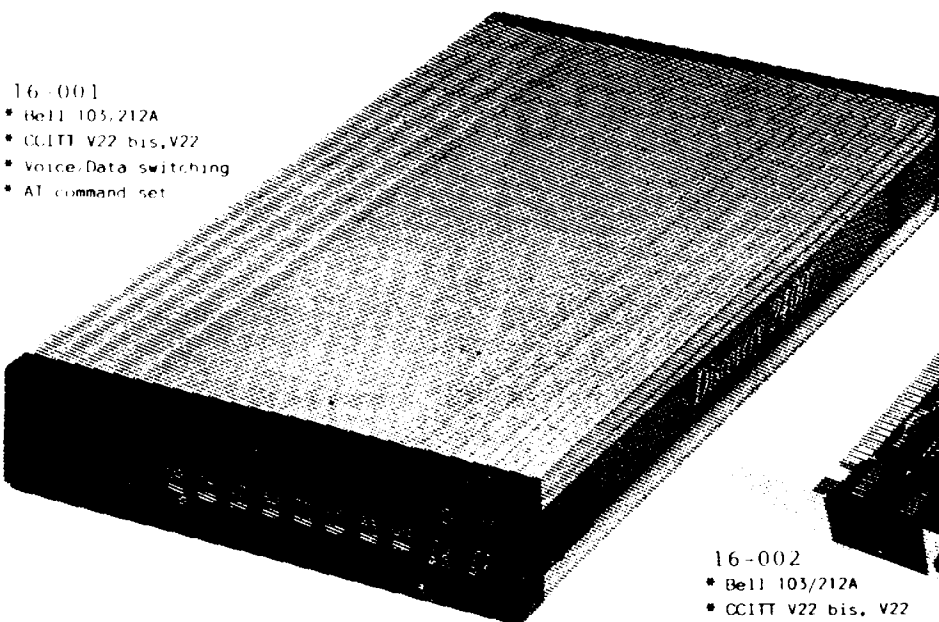
180 min. 3stk. kr. 100,00

SOLSIDENS VIDEO

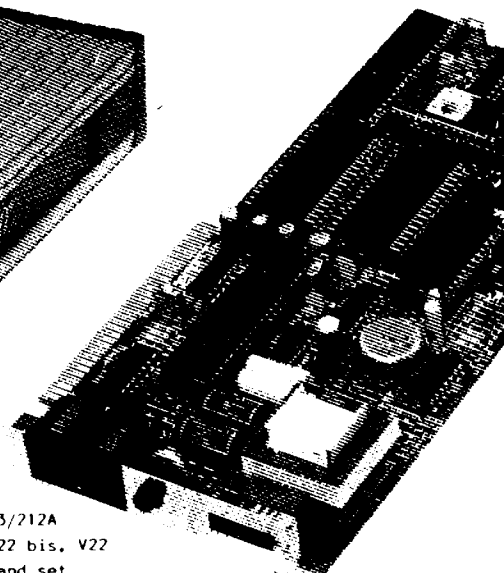
Kastetvej 49 9000 Aalborg Tlf. 08-137388

AUTO-DIAL AUTO-A

- 16-001
- * Bell 103/212A
 - * CCITT V22 bis, V22
 - * Voice/Data switching
 - * AT command set

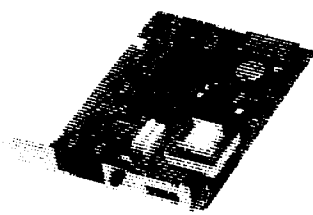
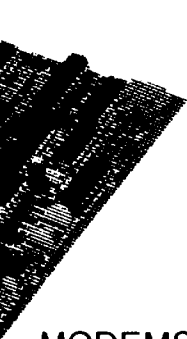

- 16-002
- * Bell 103/212A
 - * CCITT V22 bis, V22
 - * AT command set
 - * 2 phone jacks

MODEM SPECIFICATIONS:

MODEL NUMBER	16-001	16-002	16-003	16-004	16-005
STAND-ALONE OR CARD	STANDALONE	SHORT CARD	STANDALONE	HALF CARD	STANDALONE
2400 bps	CCITT V22 bis	CCITT V22 bis	-	-	-
1200 bps	CCITT V22	CCITT V22	CCITT V22	-	-
	BELL 212A	BELL 212A	BELL 212A	BELL 212A	BELL 212A
300 bps	-	-	CCITT V21	CCITT V21	-
	BELL 103	BELL 103	BELL 103	BELL 103	BELL 103
VOICE/DATA SWITCH	Y	Y	Y	Y	-
ANALOG LOOP BACK	Y	Y	Y	Y	Y
CALL PROGRESS MONITOR	Y	Y	-	Y	-
SPEAKER WITH VOLUME	Y	Y	Y	Y	Y
LONG SPACE DISCONNECT	Y	Y	Y	Y	-
DIALING	TOUCH-TONE AND PULSE				
RECEIVE SENSITIVITY	-45 dbm				
TRANSMIT SENSITIVITY	-10 dbm				
FEATURES	auto-dial, auto-answer, last-command re-execute, Hayes compatible, auto-speed select, auto-protocol select, auto-parity adjust, full/half duplex, connects directly to ordinary telephone lines.				
SOFTWARE COMPATIBILITY	Smartcom, Mite, CrossTalk, PCOM, MIRROR, Microsoft windows, frame work, Wordstar 2000, Sidekick, Symphony, MCI Mail, Jazz, MacMail, ASCII Express, Compucom, MTerm, C-Term, TELCOM-C, Hi-Terminal, Computex,.....				

ANSWER MODEM

16-004

- Bell 103/212A
- CCITT V22, V21
- 2 phone jacks
- Half size card

MODEMS FRA DATATRONICS INC.

Model 16-004 1200 bps DISCOVERY modem internt.

1395,-

Model 16-003 1200 bps DISCOVERY modem externt.

2095,-

Model 16-002 2400 bps DISCOVERY modem internt.

2895,-

Model 16-001 2400 bps DISCOVERY modem externt.

3195,-

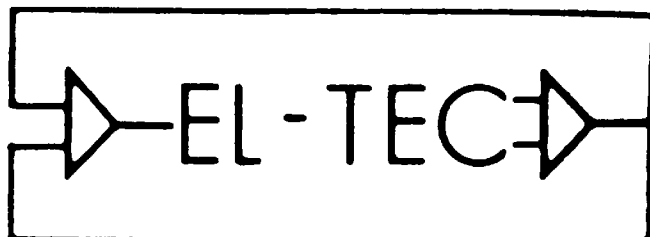
Levering pr. efterkrav eller forudbetaling.

Alle priser er excl. moms.

Der ydes 3 mdr. garanti på varen.

Til klubmedlemmer ydes 10% rabat.

Importør:

Lindholmsvej 105 • 9400 Nørresundby • Tlf. 08 17 79 86 • Fax 08 19 19 44

COMMODORE AMIGA 500

DEN KREATIVE COMPUTER

Amiga 500.....kr. 4945,00

Dobbelt Diskettestation.....kr.	3995,00
Singel Diskettestation.....kr.	2495,00
Farvemonitor 1081.....kr.	3895,00
Star NL10 printer.....kr.	3195,00
Spil til Amiga fra.....kr.	198,00

DISKETTER

10 stk. Farvet 3,5" ds/dd.....kr.	199,00
50 stk. Farvet 3,5" ds/dd.....kr.	895,00

20 stk. Farvet 3,5" ds/dd +
Diskettebox m/lås

Kr. 450,00

SS50 Diskettebox m/lås.....kr.	114,00
--------------------------------	--------

UNIK SOFTWARE

Kastetvej 49 9000 Aalborg
Tlf. 08-130144

Autoriseret Commodore forhandler

Løst og Fast

AMIGA TEKSTBEHANDLING

Til stor fortrydelse for de mange nybagte ejere af AMIGA - og for den sagt skyld også de, der har haft AMIGA igennem længere tid, så har der ikke været en ordentlig tekstbehandling, der kunne skrive Æ, Ø og Å på såvel skærm, som printer.

Dette er nu til overflod afklaret, idet der er kommet hele to forskellige tilbud indenfor kort tid.

VIZAWRITE

Den første - og måske bedste - er den kendte VIZAWRITE tekstbehandling, som mange kender fra sin tid med Commodore 64 og 128.

VIZAWRITE kører på de gammelkendte befalinger via ikoner (der hovedsagelig er til gavn for nybegynderen) eller tastatur kommandoer, der med fordel kan benyttes af den øvede bruger, idet disse er hurtigere at udføre, ligesom de ikke bryder skrivehastigheden, som brugen af ikonerne uvægerligt vil gøre.

VIZAWRITE, der importeres af Starlite Software i Hellerup, (telf.: 01 - 61 16 33), er tilmed næsten et fuldt 'Desk Top Publisher' program, idet det tillader at man blander teksten med grafik m.m. Programmet sætter automatisk teksten udenom billeder m.m., ligesom grafik også kan saves i VIZAWRITE.

Selvfulgeligt tilbyder VIZAWRITE flere skriftarter, der kan benyttes i samme dokument.

TEKSTCRAFT PLUS

Fra Commodore kommer TEKSTCRAFT PLUS, der langt om længe er blevet oversat til dansk, således at man ikke længere skal benytte alverdens 'krumspring' for at printe de danske bogstaver.

TEKSTCRAFT PLUS programmet byder bl. a. på mail merge (brev flet), fuld skærmeditering, samt header og footers, der kan udskrives med flere linier.

COMPUTERUDSTILLING I LONDON

I dagene 23. til 27. september afholdes der i Londons Olympia "The

Personal Computer Show", hvor der påregnes et besøgstal på omkring 70.000 mennesker.

Udstillingen omfatter alle datamedier fra de små hjemme computere til de helt store PC'ere, samt tilhører til disse.

I næste nummer af COMPOSTEN påregnes det, vi kan bringe en test af den nye 'Desk Top Publisher' fra GEM.

Allerede nu kan det siges, at den nye DTP'er lægger sig i midten rent ydelsesmæssigt, idet man har undgået alle de vanskeligt tilgængelige faciliteter, som f.eks. VENTURA og PAGE MAKER byder på. Programmet skulle efter sigende opfylde alle de mest almindelige krav, samtidig med at det er let at lære og bruge. Importør er Scandinavian Software telf.: 01 - 31 07 00.

STARLITE SOFTWARE annoncerer p.t. med et tilbud 'ta' to for éns pris'. Tilbuddet omfatter AMIGA spillene: Brattacas og Arena, der begge kræver farveskærm og 512 KRam på AMIGA'en.

Prisen for samlepakken er kr. 495.-

Arena er et sportsimulations spil (atletik) med stor grafik.

Brattacas handler om forskeren Kyne, som bliver anklaget for at svindle med gener og derfor må flygte til en anden planet, hvor han både skal bekæmpe beboerne, samt kæmpe for sin egen oprejsning på jorden.

OPEN ACCES

Det kendte integrerede program fås nu i versioner til netværk og RC Partner (under Concurrent DOS vers. 5.0).

Programmet fås både på 5,25" og 3,5" disketter. Sidstnævnte kører på de nye PS/2 maskiner med 256 farver og en opløsning på 640 x 480 punkter.

SIDEKICK

Der er gået inflation i SIDEKICK! Alle de integrerede programmer skal tilsyneladende nu have et 'Sidekick'-agtigt program med i pakken. Først kom WordPerfect med sin LIBRARY (Odin). Nu er også LOTUS fremme med sin version, METRO, der ligger resident i hukommelsen i lighed med forbilledet. WordPerfect's udgave skal kaldes via tastatur-kommando og ODIN. Lotus håber på, at andre software-huse vil benytte METRO, således at der kan opbygges et sæt programmer omkring METRO. Lotus er selv gået i spidsen ved at udvikle et kommunikations-program: EXPRESS! Importør: Datateam Telf.: 02 - 81 80 07 eller 06 - 18 25 77.

KVIK STAVE KONTROL TIL PC

De kendte 'KVIK-PROGRAMMER' er nedkommet med en kærkommen nyhed - resident staveprogram, som gør 'vrøvl', når der staves forkert i et tekstbehandlingsprogram.

Netop dette, at 'KVIK-STAVER' er resident, er en stor fordel for brugeren, idet man ikke er afhængig af at skulle skifte om til 'stavekontrol', når man er færdig med sit manuskript - 'KVIK-STAVER' er der hele tiden og laver 'vrøvl' med det samme.

'KVIK-STAVER' kan benyttes i forbindelse med alle kendte tekstbehandlingssystemer.

Prisen er som sædvanlig meget lav, nemlig kun kr. 245.-.

COMposten er lovet en kopi til test, som vil blive bragt i næste nummer.

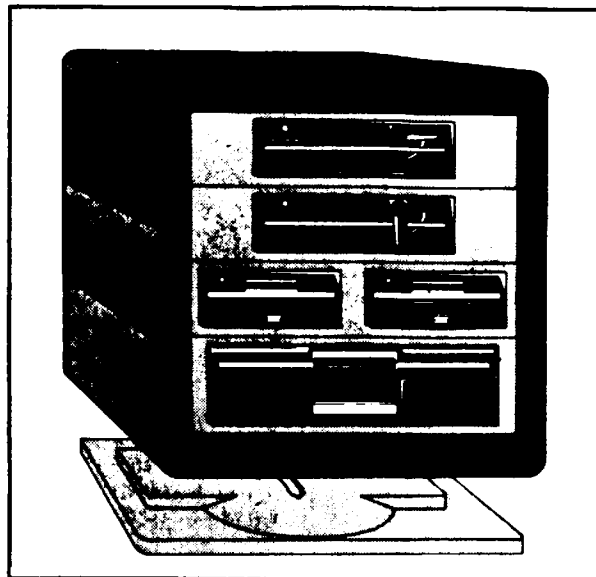
5-dobbelt Disk Udvidelse!

Det er noget af en ordentlig mundfuld, kan man vist roligt sige, at Van den Berg Elektronik GmbH, Bussardstr. 8, D-5120 Herzogenrath-Kohlscheid har begået.

.... og så er det IKKE en Storm P. tegning - det ER virkelighed.

Her er diskette formater i alle afskygninger; 8" - 5,25" i 760 Kb format - 5,25" i 1,2 Mb format - et 3,5" drev i en udførelse, der kan skiftes mellem High Density og

'normal'-format, samt et 3" format. Maskeneriet kan benyttes til både CP/M og DOS!

Dette må da være noget for den, som har anskaffet sig den nye IBM'er med 3,5" diskettestation og som har sine data liggende på 5,25" fra gammel tid.

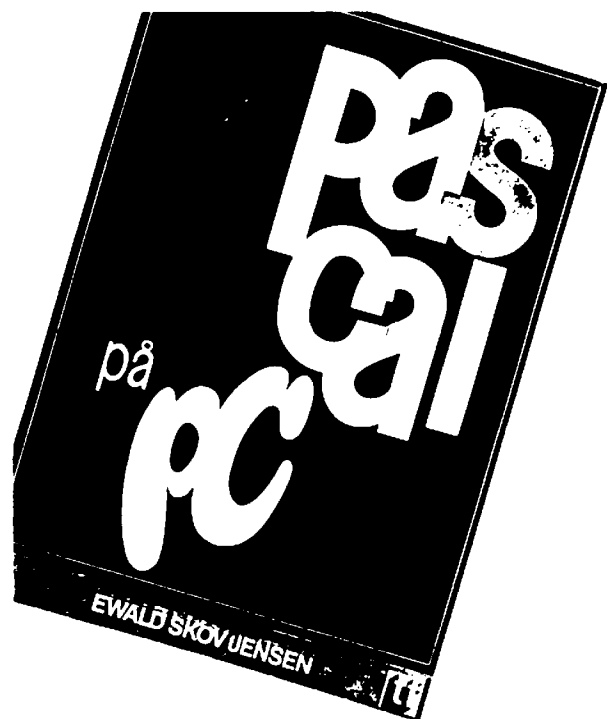
Efter hvad det oplyses har 'vidunderet' sin egen strømforsyning og kan læse og skrive mellem alle formaterne.

Der medfølger et omfangsrigt software bibliotek til fastsættelse af de enkelte disketters software parametre.

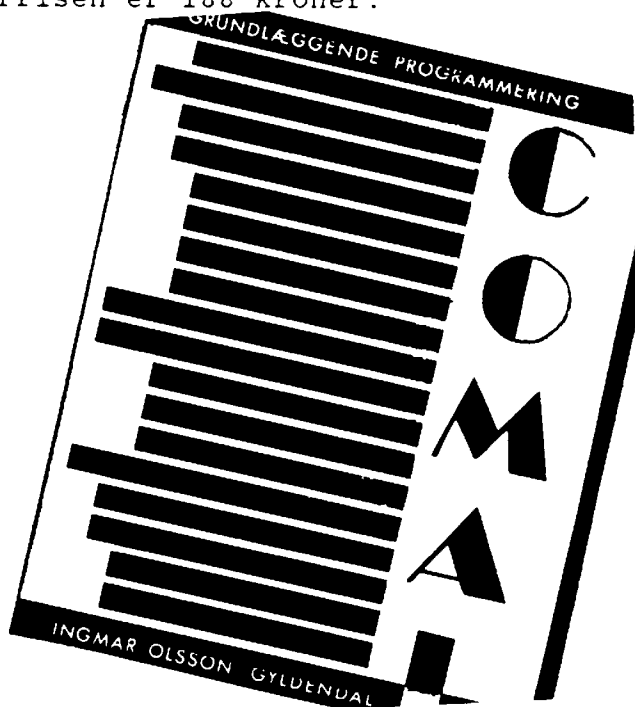
Universal-floppy-bearbejdningsstationen skal efter sigende være særdeles hurtig. Den kan således indlæse en high-density minifloppy på 1 Mbyte og afleverede de indlæste data til en harddisk på ca. 40 sekunder - mon ikke 'piraterne vil sige: "Det er kræs for Mons"?

Vidunderet kan benyttes både til hjemmedatamaterne og PC'ere for at der ikke skal være tvivl!

Efterårsprogrammet for de enkelte tilsluttede foreninger er endnu ikke udarbejdet og programmet bringes derfor først i vort næste nummer.

re ofte forsømmes, når 'man' selv laver programmer. Bogen bygger på Poly-Pascal. Prisen er 188 kroner.

Ewald Skov Jensen har på teknisk forlag udsendt: "Pascal på PC", der på knapt 200 sider giver læseren en systematisk introduktion i dette strukturerede programmeringssprog. Gennem 10 spændende kapitler krydret med inspirerende eksempler får læseren mulighed for at sætte sig ind i, hvad programmering er og især hvad Pascal er.

Bogen fører sin læser ind i, hvordan velfungerende programmer opbygges og samtidig får læseren baggrundsviden nok til at kunne bedømme - og evt. rette - færdigkøbte programmer, som er affattet i Pascal.

Bogen er særdeles velegnet til selvstudium og kan tillige bruges i dataklubber og på programmeringskurser, idet bogen ud over sin systematisk opbyggede information også indeholder eksempler, som gør bogen interessant som inspirationskilde og opslagsværk.

Især er bogens kapitel 4 interessant derhen, at kapitlet på en fornuftig behandler programmeringen omkring grafik, et emne som desvær-

Gyldendal har udsendt Ingmar Ols-sons "Grundlæggende programmering i COMAL". Bogens svenske udgave kom allerede i 1984, men er først oversat til dansk nu, hvor COMAL-80 igen er ved at blive populært i Danmark.

Det gode 'Olsenske' sprog er ved at få en verdens renæssance. I både Tyskland og USA er sproget blevet meget populært indenfor de sidste par år og begge steder er der dannet klubber og foreninger omkring COMAL-80.

Dette dansk udviklede sprog, som ligner Basic hvad angår kommandoer uden at have Basics svage side; manglende strukturering, har hidtil kun været brugt som undervisningsprog på aftenskoler, teknikum m.m. Desværre skulle jeg måske skrive, fordi sproget er meget let at lære og udnytte for brugeren.

En af COMALs store fordele er, at man kan sætte sit program sammen af små 'skuffe-programmer' uden at skulle benytte en 'linker', som det kendes fra andre strukturerede sprog.

Bogen er bygget op således at den bedst udnyttes ved en lærerstyret undervisning, men kan dog benyttes til selvstudium, idet bogen er understøttet af tilstrækkeligt mange eksempler og øvelser.

Bogen er opbygget således, at en læser, der vil bruge bogen som grundlag for et selvstudium, i bogens første kapitler bliver frataget evt. 'skræk' for datamater. I det hele taget er sproget i bogen meget 'udramatisk og afslappet' uden at der dog på noget tidspunkt er tale om 'spændingslæsning'.

I øvrigt er bogens opbygning således, at hvert kapitel slutter med en rekapitulation af det behandlede emne, hvorfor den lidt erfarne programmør evt. kan 'nøjes' med slutningen af et kapitel, der behandler et emne, læseren allerede er bekendt med. Denne gennemgang af hvert kapitel kan ligeledes bruges som 'opslagsværk' på et senere tidspunkt, hvor læseren skal have et emne genopfrisket.

I øvrigt kan jeg anbefale bogen til alle, som vil lære om struktureret programmering, idet bogen gennem hele sin behandling af stoffet klart viser hvordan grundlaget for principper og metoder bør være i AL programmering - nemlig kort, klart og præcis formuleret. Desværre har alt for mange 'selvstuderende' programmører tilegnet sig uvaner fra Commodore 64-tiden, uvaner som er svære at komme af med igen.

Bogens eksempler er 'miniprojekter', som læseren med stort udbytte - helt eller delvis - kan gemme i sit program-bibliotek til senere brug.

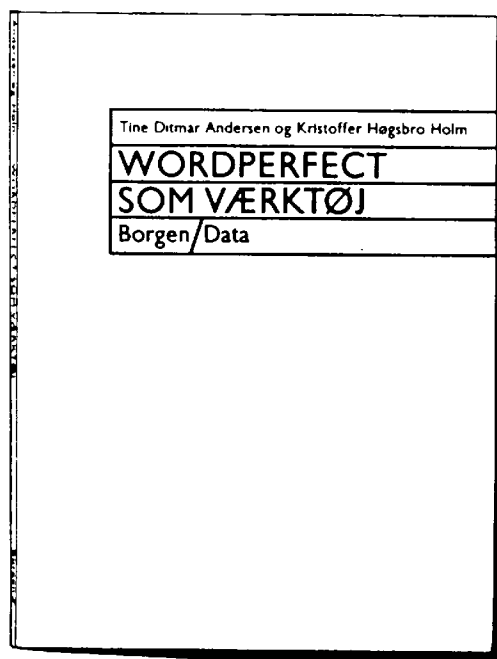
Bogen retter sig til såvel PC- som mikrodatabaser brugere.

Borgens Forlag udsender den 4. august en bog om tekstbehandlingsanlægget WordPerfect, der af bogens forfattere; Tine Ditmar Andersen og Kristoffer Høgsbro Holm omtales som et af de bedste tekstbehandlingsanlæg på markedet.

Det er jeg helt enig i!

'WordPerfect som Værktøj' er titlen

på bogen, der indgår i Borgens Forlag's ny serie om professionelle computerværktøjer.

Baggrunden for udsendelsen af denne nye bog er, at WordPerfect's manual er et stort, digert værk på små 600 sider og forfatterne har en mening om, at det kan gøres kortere ved at behandle tingene mindre omstændeligt og samtidig udelade nogle af de ting, som de (forfatterne) anser for mindre væsentlige (læs benyttede).

Alligevel er der kommet 182 sider ud af det!

'WordPerfect som Værktøj' giver på en forståelig måde læseren indførelse i WordPerfect - og på en anden måde, end den fra WordPerfect udgiveren BCP i Hillerød tænkte.

Det kan så diskuteres om brugeren skal indføres i tekstbehandlings 'mysterier' ved at foretage skriveøvelser m.m. omkring 'Kluntekongens Skov- og Jagtdistrikt' eller ved at afskrive 'Store Claus og Lille Claus' og 'Fyrtøiet' - sidstnævnte er åbenbart foretrukket af teamet: Tine og Kristoffer.

Jeg vil også give forfatterne ret i, at der er ret så mange faciliteter i WordPerfect, som den almin-

delige gennemsnitsbruger aldrig vil drømme om, at tage i anvendelse - og dog?

Personligt bruger jeg dagligt Word Perfect og det sker ofte, at jeg kigger i min manual, når jeg står overfor et nyt problem, som jeg mener kan løses af WordPerfect - og jeg finder som regel en løsning, der kan bruges.

Det har sikkert ikke været forfatterens mening, at bogen skal sælges til den avancerede bruger, men til begynderen eller den lidt øvede bruger - og, skulle jeg mene, den som har 'skræk' for tykke bøger.

A propos tykke bøger, så fylder WordPerfect manualens 'øvelsesafdeling' kun 167 sider - og her kommer man igennem stort set det samme stof, som 'WordPerfect som Værktøj' omhandler, hvortil kommer, at WordPerfect's manual også omfatter en gennemgang af DOS-kommandoerne, som 'WordPerfect som Værktøj' ikke har.

Hertil kommer at 'WordPerfect som Værktøj' anbefaler flere steder i bogen sine læsere 'slå op i manualen'!

Det mener jeg ikke man skal skrive i en bog, som vil forsøge at konkurrere med 'originalen'?!?

En anden ting er, at jeg ikke kan forstå, hvorfor det ellers seriøse forlag, Borgen, vil udgive 'en lærebog' i en version, som allerede flere måneder før udgivelsen, er 'outdated'? WordPerfect udgaven, som omhandles i 'WordPerfect som værktøj' er version 4.1! Allerede i foråret var den nye version 4.2 tilgængelig på markedet.

Der er flere forskelle i de to versioner, hvoraf jeg skal nævne nogle: Afslutning, vers. 4.2. fortæller om der er foretaget ændringer siden sidste 'save'. Afsnitnummereringen kan i den nye version påbegyndes midt på en side. Der er kommet en automatisk orddeling. Dokumentnavn kan stå på statuslinien, hvis ønskes. Der er kommet dokumentresumé. Flette funktionen (mail merge) springer 'tomme linier' over. Fodnoter kan fortsættes

på næste side. Der er tilkommet flere konverteringskoder. Stavekontrollen har den nye 'fjollede' retskrivning (den, der tillader at skrive 'tjekke', 'elve' m.m. i stedet for 'elleve' og 'checke'), samtidig med at den 'gode, gamle' er bibeholdt.

Linienummering er også en ny ting - og der er mange flere!

En opgradering til version 4.2 koster forresten kr. 500.- plus moms og omfatter 6 nye disketter og helt nye sider til manualen (ikke blot enkelte rettede sider).

Når dette er skrevet, så mener jeg at have sat min grimme tommelfinger på alt det negative, som der kan skrives om WordPerfect som Værktøj. Bogen er iøvrigt velskrevet og giver læseren en fornuftig indlæring i WordPerfect uden at bibringe læseren noget, som ikke kan ses i manualen.

'WordPerfect som Værktøj' går frem gennem stoffet på en stille og rolig facon - den er ikke humoristisk - men kun en lærebog i tekstbehandling!

'WordPerfect som Værktøj' har nogle helt fortræffelige illustrationer, der er på højde med dem i den originale WordPerfect manual.

Det står enhver frit for at give kr. 185,- for en heftet udgave eller kr. 200.- for en udgave med spiralryg - i begge tilfælde betaler man for noget, man allerede 'har'!

I lighed med Borgens Forlag, så har også teknisk forlag udgivet en bog om samme emne. I har været mere forudseende - i I's udgave omhandles både vers. 4.1 og vers. 4.2!

Bogen er da også større end den fra Borgen - her er tale om 230 sider!

Lad det være sagt med det samme - bogen har ingen egentlige illustrationer (fotos af skærbilleder), men 'klarer' sig med at benytte en anden skrift-type (mindre bogstaver og fed skrift) - det giver ikke den allerbedste oversigt, men den er forklarende på en

udmærket og tilfredsstillende måde. Der optræder også en tredje skriftstype i bogen - 'skrivemas-kine-skrift' - der skal illustrere den tekst, brugeren (læseren) skal indtaste på skærmen.

En fjerde skrift - denne gang stor tyk og fed - angiver kommandoerne, brugeren skal benytte.

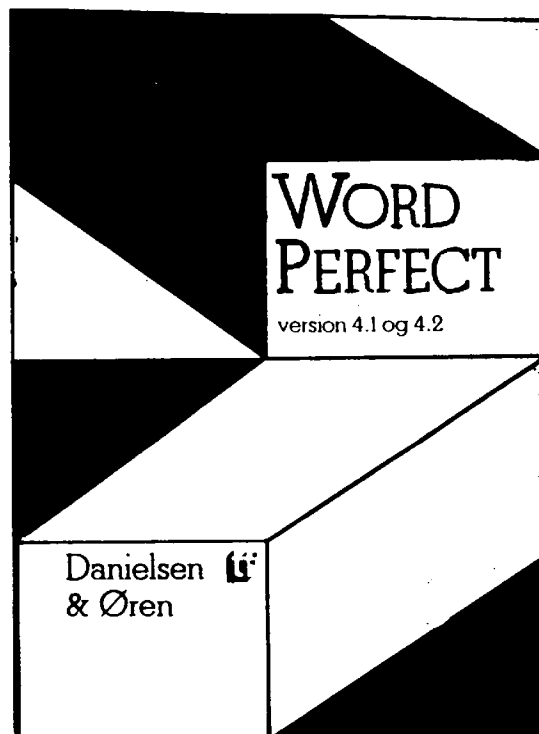
Egentligt så lyder dette som om, det var uoverskueligt, men det er det ikke - kun er det et spørgsmål om en smule 'tilvending', før man er inde i 'kodetydningen'.

Imidlertid har jeg fundet et par lidt kedelige 'fejl' bl.a. Side 38: "Kig efter i statuslinien, om Pos nr. er understreget eller fremhævet"

- Dette gælder ikke for farveskærme, der opererer med afvigende farver for hhv understreget og fremhævet.

Side 39: "Herefter vil understregningen og/eller fremhævnningen være fjernet"

- hvis begge dele skal fjernes, skal 'operationen' foretages to gange.

Egentlig er dette nok ikke 'fejl', men det kan helt sikkert misforstås af den ikke rutinerede læser, der sikkert går frem efter bogen helt slavisk!

tf's bog er den mest velskrevne af de to bøger om WordPerfect, men den har som tidligere omtalt ikke Borgens fortræffelige illustrationer. På den anden side, så vil jeg ikke være i tvivl om, at jeg alligevel vil købe tf's bog, hvis jeg skulle vælge.

Slutteligt kan jeg ikke lade være med at skrive, at begge bøger, støtter de personer, som på illegalt vis er kommet i besiddelse af en kopi af WordPerfect (som jo ikke er kopibeskyttet) og derfor ikke er i besiddelse af den originale manual. Ikke fordi en manual absolut er påkrævet for at benytte WordPerfect til almindelig brug - tvært imod, så er WordPerfect forsynet med en indbygget 'hjælp-kommando', der oplyser om ALLE funktionerne (og det er jo let for en 'pirat' at lave en 'screenedump' til sin printer - og så har han manualen for papirets pris.

TEXAS TI-52

Stærk matematikregner til studenter. Alle matematiske standardfunktioner, komplekse tal. Statiske funktioner, konverteringer mellem HEX, DEC, OCT, BIN talsystemer.

419,-

**Vejgaard
Boghandel**

Hadsundvej 29 9000 Aalborg Telefon 08 16 68 00

Data-'vejviser'!

Når der tales om vejvisere, så tænker de fleste danskere sikkert på KRAKS vejvisere - de færreste er sikkert klar over, at KRAK også udsender en vejviser i data-junglen. KRAKS DATA katalog, som publikationen hedder, er en nyttig håndbog for den, som søger efter software til at løse et bestemt problem. Også indkøberen i de større firmaer vil få glæde, af den koncentrerede oversigt, som KRAKS DATA katalog giver.

Kataloget er opdelt i afsnit, således at det er let at benytte.

Leverandør afsnittet omfatter: software, hardware, datatilbehør, serviceydelser, samt et alfabetisk register over samtlige leverandører.

I afsnittet: PRODUKTER er der beskrivelse af de forskellige hard og softwareprodukter samt et index over software-navne.

Kataloget indledes med nogle udmærkede artikler: "Hvordan vil fremtidens kontorer se ud", "Statistik på mikrodatamater", "Aftaler om EDB-systemer", "Videncentre og brancheorganisationer" samt en oversigt over datamesser m.m.

Henvendelse til: KRAKS Forlag A/S, Nytorv 17, 1450 København K.
Telf.: 01 - 12 03 08.

Computeren giver motion!

Med et nyt program; BODYLINK og en Commodore 64/128 kan du nu indrette dit eget 'helsecenter'!

Bodylink er det første produkt af denne type på det danske marked og programmet tilbyder dig - på en naturlig og effektiv måde - at få kontrol over de vitale dele i din krop.

Kroppen udsender usynlige signaler - du registrerer det sikkert ikke, men ikke desto mindre er kroppen en omvandrende 'sender'.

Normalt er de signaler, som kroppen udsender ubevidste og ligger udenfor din kontrol, men hvis du ved hjælp af BODYLINK visualiserer

signalerne, bliver du i stand til at kontrollere dem!

Ved hjælp af sensorer (følere), som sættes i forbindelse med programmet bliver du i stand til at aflæse temperatur, hjerteslag og puls m.m., således at disse oplysninger kan benyttes i det medfølgende træningsprogram.

Helsecenter via programmet i computeren

Gør din træning mere 'spændende' og målrettet - brug BODYLINK!

Priser: Grundmodul (muskeludvikler-opbygger) kr. 995.-

Kondiforøger kr. 1295.- Stresskontrol 1495.-

Ved køb af alle 3 programmer ydes 30% rabat.

Henvendelse: Højbro Direct, Højbro Plads 21, 1200 København K.

Telf.: 01 - 32 00 25

AMIGA nyt.

512K RAM udvidelsen til AMIGA 500 er nu fremme i butikkerne.

Udvidelsen indsættes uden brug af værktøj i et stik i bunden af 500'-ren. Modulet indeholder tillige et indbygget batteribackup for urfunktionen, der bevirker, at hver gang AMIGA 500 startes op viser uret den rigtige tid. Prisen er kr. 1590.- + moms.

AMIGA TEXTCRAFT PLUS, som er baseret på Workbench 1.2 versionen kommer frem i butikkerne i slutningen af denne måned, hvis de ikke allerede er fremme.

Textcraft giver mulighed for at skrive det danske tegnsæt; Æ Ø og Å, samt at bruge mail-merge (brevflet) m.m.

Et dokument kan nu være helt op til 40 sider langt, så der skulle være plads nok for almindelig brug.

Prisen ligger på nogle få hundrede kroner.

TV-modulator til AMIGA 500

Der hersker megen usikkerhed omkring, hvilke skærme, der kan anvendes sammen med AMIGA 500.

Det skal her slås fast, at Commodores monitorer 1701/1702/1802 og 1901 ved direkte tilslutning til det monokrome videostik vil give et sort/hvidt billede.

Med den nye TV-modulator er det nu muligt at få farver på monitorerne med undtagelse af 1901, som kun kan vise et sort/hvidt billede.

Det må derfor siges, at denne monitor IKKE er egnet til AMIGA 500.

Af skemaet fremgår det, at 1081 er den bedste monitor til din AMIGA 500.

TV-modulatoren tilsluttes AMIGA'ens RGB-stik og det medfølgende dobbeltkabel monteres mellem AMIGA'ens højre/venstre audiostik og 'audio in' på modulatoren. TV-kablet monteres mellem modulatoren og TV-apparatet.

Hvis dit TV ellers er af en god kvalitet, kan det lade sig gøre -

med et hæderligt resultat - at arbejde med 80 tegn på skærmen.

Modulatorens composite video udgang bruges i forbindelse med en monitor.

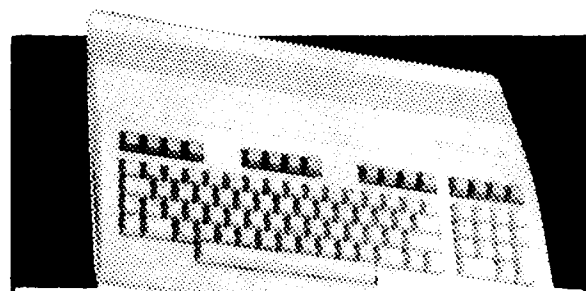
Prisen er kr. 295.- incl. moms.

Skema over Commodore monitorernes egnethed til AMIGA 500:

- 1: godt billede
- 2: nogenlunde billede
- 3: dårligt billede

Model nr.	RGB analog /RGBI	Modulator comp/vid		Mono krom
		Croma/Luma	Video	
1081	1/2 *)	2	2	2
1701	0	2	3	2
1702	0	2	3	2
1801	0	2	3	3
1802	0	3	2	2
1901	0	s/h	0	2

*) 1 = 4096 farver 2 = 16 farver

Vi forhandler
Commodore
AMSTRAD Computer
OKIMATE 20
 Printer m.m.
Vejgaard
 VEJGAARD TORV 1 TELEFON 08 12 08 10

OLIVETTI og LAB-DATA vil følge IBM til dørs!

Olivetti har i forbindelse med en nyligt afholdt generalforsamling meddelt, at Olivetti i tredje kvartal i år vil sende 6 nye maskiner på markedet.

Tre af disse maskiner, M280, M281 og M240, er videreudviklinger af nuværende modeller. Dertil kommer tre nye maskiner, der vil kunne køre med IBM's nye operativsystem: OS/2! De tre sidste (skal vi gætte på, at de kommer til at hedde M380'ere) er bygget over INTEL's 80386 mikroprocessor og vil blive udstyret så kraftigt, at forskellen mellem en minicomputer og en personlig computer praktisk talt er væk.

Fra Olivetti's side udtales det, at OS/2 forventes frigivet fra Micro-soft sidst på året, men at der vil være lange udsigter (et år eller to) til de første brugerprogrammer, der kan udnytte OS/2's nye faciliteter.

Olivetti vil ikke oplyse eksakte priser på de nye versioner, før disse kommer på markedet, men man kan være sikker på, at der er lagt op til at pris/ydelsesevne er afpasset meget nøje til priserne fra konkurrenterne.

Der er altså lagt op til, at Olivetti vil følge i IBM's fodspor og på denne måde beholde sin 2. den plads på det europæiske marked. Olivetti har således færdiggjort en VLSI-chip, der kan emulere IBM's microchannel.

Dog vil Olivetti ikke følge IBM helt - man vil kun i begrænset omfang benytte den nye SMT-teknologi (SMT = Surface Mount Technology), der betyder, at miniature komponenterne er maskinelt loddet direkte på printpladerne uden ledninger eller 'ben'. Olivetti mener ikke, at der vundet meget i denne teknik, når der ikke er pladsproblemer i designet.

Olivetti's fabrik i Ivrea har en kapacitet på 5.600.000 PC'ere

**AALBORGS STØRSTE
UDVALG I:
JOYSTICKS FRA KR. 95,00
SPIL FRA KR. 49,00**

**Af litteratur kan tilbydes
IBM PC
CP/M
COMMODORE 64
..... og meget mere !**

Masser af litteratur!

Knud Engsig

Bispensgade 7 . 9000 Aalborg
Telefon 08 - 12 66 66

COMPUTER BORDE RABAMI Serie 230

Trinløs uafhængig højdejustering
af såvel skærm- som tastaturplade.
Overflade, melamin i eg,
teak eller hvid.

Leveres knock-down. 425,- + moms.

AALBORG
Bispensgade 7
tlf. (08) 12 66 66

årligt - og i spidsbelastningsperioder kan man komme op på at pakke 4 maskiner i minuttet!

Olivetti samarbejder med AT&T i USA og satser på at opnå 15% af det europæiske marked (ca. 2 millioner enheder i 1988) mod ca. 13% af markedet i 1986.

Også LAB-DATA holder sig parate i kulissen. Man er ved at have en maskine klar, som kan køre OS/2 og microchannel.

Foreløbig markedsfører LAB-DATA sig med PC'ere efter 'menukort', hvor man krydser sine ønsker af i form af operativsystem, ydelse, harddisk-kapacitet m.m., hvorefter maskinen bygges op efter det ønskede. LAB-DATA's standard model er en 8088-2 maskine med 640 KRam og parallel- og seriel port.

OS/2 fra IBM/Microsoft er endnu ikke færdig udviklet, og kun få ved endnu hvad, det nye operativ system vil indeholde. Dog ved man, at operativsystem vil indeholde intern post, relations database og kommunikation foruden de faciliteter,

som allerede kendes fra DOS.

I øvrigt kan OS/2 benyttes til alle eksisterende AT-maskiner (med 80286 og 80386 CPU), man er således ikke nødt til at skifte sin maskine ud, hvis man påtænker at benytte OS/2. Kun de mindre PC'ere, der er udstyret med 8086 og 8088 CPU'er kan ikke køre med det nye OS/2.

Phoenix Technologies i USA, som er leverandør af ROM BIOS til langt de fleste klonemaskiner fortæller, at man kan have en PS/2 klonen klar i løbet af meget kort tid (1.ste kvartal '88), hvis det viser sig, at det nye IBM system slår an på markedet.

Allerede i løbet af efteråret vil man være klar med chips-sæt, der kan klonen IBM's Microchannel.

Det eneste der forhindrer en produktion er, juridiske aspekter omkring patent spørgsmål. Med i dette billede er, at IBM selv har anskaffet sig rettighederne til 'Self Configuration' og 'Handshaking' på licensbasis.

... kig ind i

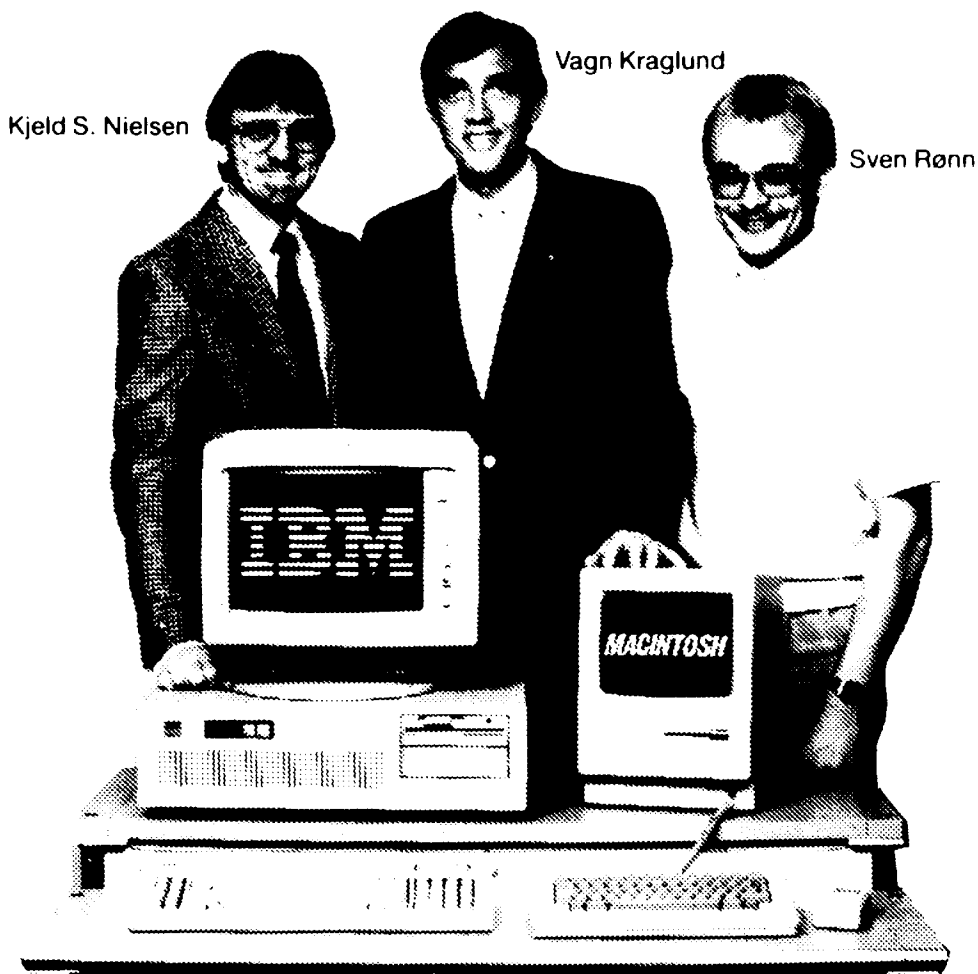
CITY-KIOSKEN

RÅDHUSGADE 18 • 9700 BRØNDERSLEV

Det er os, der har det store
udvalg i blade til
COMPUTERE.

Både danske og udenlandske!

"Søger De en effektiv EDB-løsning til Deres virksomhed..?"

"- Så vil vi gerne gøre valget nemt for Dem"

MULTI-INFORM

— fuld service i informationsbehandling —

Vesterbro 25 · 9000 Aalborg · Telefon 08 - 11 47 11

Aut. IBM og Apple forhandler · IBM Personal Computer

P10

Studerende:

Niels Roland Sverrekjær

Vilsundvej 117

9220 Aalborg Øst

nye skatte- regler fra 1987

Kig ind

Vi udarbejder gerne
en beregning, der
viser hvad
skatteændringen
betyder for dig!

FORENINGEN AF STATS-AUTORISERED E REVISORER

1.1.13.

Lovforslag nr. 106 af 10. marts 1986
Folketinget vedtog ved behandling den 18. marts 1986

Lov om indkomstskat og formueskat for personer m.v. (personsskatteloven)

Opregelse af skattepligtig indkomst

§ 1. For personer, der er skattepligtige her i landet, opgøres den skattepligtige almindelige indkomst efter skattelovgivningens almindelige regler med de ændringer, der følger af denne lov.

§ 2. Foruden den skattepligtige almindelige indkomst opgøres personlig indkomst og kapitalindkomst.

§ 3. Personlig indkomst omfatter alle de indkomster, der indgår i den skattepligtige indkomst og som ikke er kapitalindkomst. § 2. Ved opgørelsen af den personlige indkomst fradrages:

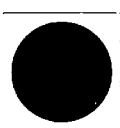
1) udgifter, som i årsregnskab er anvendt til at erhverve, sikre og vedligeholde indkomst med undtagelse af de i § 4 nævnte

2) og 8.
6) nedskrivning af værelser efter værelserlovens § 1, stk. 4

§ 4. Kapitalindkomst omfatter det samlede nettobeløb af:

- 1) renteindtægter og renteudgifter,
- 2) skattepligtige kursgevinster og fradragsberettigede kursstab efter lov om skattemæssig behandling af gevinst og tab på fordringer og gæld,
- 3) beregnet kapitalafkast i selvstændig erhvervsvirksomhed efter virksomhedslovens § 7,
- 4) aktieudbytte og skattegodtgørelse efter ligningslovens § 16 A og selskabsskatte-lovens § 17 A,
- 5) skattepligtig fortjeneste ved afsæt af aktier m.v. efter

i landsdelens største penge-
institut, får du en vejledning,
du kan forstå...

sparekassen

nordjylland